

4760 Özel Tüketim Vergisi Kanunu

Konu: Engelli kişi adına satın alınan araçları kullanma koşulları

İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin "Engellilere ait araçların tescili" başlıklı 16 ncı maddesi, 1/1/2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, 4/12/2024 tarihli ve 32742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile değiştirilmiş olup bu değişiklik sonrasında Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki (ç) bendi eklenmiştir;

b) Herhangi bir engeli bulunmayan kişilerin kullanımına uygun olarak imal edilmiş olan aracın teknik donanımlarında hiçbir değişiklik yapılmadan, engelli kişinin sağlık raporunda belirtilen tertibatın ilave aparatlarla taktırılmış olması veya otomatik vitesli olması ve araçta başka aparat bulunmaması halinde bu aracın tescil kayıtlarına (a) bendinde yer alan şerhin yanı sıra, şerhin geçerli olduğu süre zarfında, aracın tescil kayıtlarına, "Engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılan ve özel tüketim vergisinden müstesna olarak iktisap edilen aracın bizzat engelli tarafından kullanılması gerekmektedir." şeklinde şerh işlenir. Vergi dairesi müdürlükleri tarafından alınan taahhünameye yer alan ve bu araçları kullanacak kişilerin bilgileri tescil kayıtlarına işlenir. Söz konusu şerhi haiz araçların bizzat kullanılmaması veya araçta istisnadan yararlanan engelli olmaksızın kullanıldığının tespit edilmesi halinde tespit yapıldığı yer defterdarlığına bildirim yapılır. İstisnadan faydalanan engelli kişi araçta olsa dahi aracın engelli olmayan kişiler tarafından kullanılabilmesinin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilmemesi halinde üçüncü kişilerin söz konusu aracı kullanmaları yasaktır.

ç) (c) bendinde yer alan şerhin yanı sıra, şerhin geçerli olduğu süre zarfında, aracın tescil kayıtlarına, "Araç sahibi engelli kişinin eşi, aynı il sınırlarında ikamet eden birinci derece kan ve kayın hısımları, kardeşleri, vasisi veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü arasından tescil kayıtlarına işlenen en fazla iki kişi tarafından kullanılabilir." şeklinde şerh işlenir. Vergi dairesi müdürlükleri tarafından alınan taahhünameye yer alan ve bu araçları kullanacak kişilerin kimlik bilgileri tescil kayıtlarına işlenir. Söz konusu şerhi haiz araçların tescil kaydında belirtilen kişiler dışındakiler tarafından, araçta istisnadan yararlanan engelli olmaksızın kullanıldığının tespit edilmesi halinde, tespit yapıldığı yer defterdarlığına bildirim yapılır."

Bu kapsamda, yapılan düzenleme ile aracın ilk iktisabında engelli kişinin istifadesine sunacak kişilerin yer aldığı taahhünameye yazılacak kullanıcı **iki** kişiyle sınırlandırılmış ve daha önce 4760 sayılı ÖTV Kanununun (7/2-c) maddesi kapsamında istisnadan faydalanan engellilik oranı %90'ın altında olan engelli kişilerin aracı sadece "bizzat kullanma" şartı aranırken, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından aracı engelli kişilerin de kullanabileceğini belgelendirmesi şartıyla yine taahhünameye iki kişinin yazılabileceği şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yapılan son düzenlemelerle birlikte:

Engellilik Oranı %90'ın Altında Olan Kişiler

ÖTV Kanununun (7/2-c) maddesinde düzenlenen istisna uygulaması kapsamında engellilik oranı %90'ın altında olan engellilerin iktisap ettikleri araçların, esas itibarıyla engelli kişi tarafından bizzat kullanılması, bizzat kullanılmasının mümkün olmadığı hallerde, engelli aracının engelli olmayan kişiler tarafından da kullanılabilmesinin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilmesi şartıyla, taşıt sahibi engelli kişinin eşi, aynı il sınırlarında ikamet eden birinci derece kan ve kayın

hısımları ile kardeşleri, vasisi veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü arasından en fazla iki kişi tarafından yine sadece istisnadan yararlananın istifadesine sunulması gerekmektedir.

Engellilik Oranı %90 ve Üzerinde Olan Engelliler Kişiler

ÖTV Kanununun (7/2-a) ve (7/2-b) maddelerinde düzenlenen istisna uygulaması kapsamında engellilik oranı %90 ve üzerinde olan engellilerin iktisap ettikleri araçların, esas itibarıyla engelli kişi tarafından bizzat kullanılması, bizzat kullanılmasının mümkün olmadığı hallerde, taşıt sahibi engelli kişinin eşi, aynı il sınırlarında ikamet eden birinci derece kan ve kayın hısımları ile kardeşleri, vasisi veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü arasından en fazla iki kişi tarafından yine sadece istisnadan yararlananın istifadesine sunulması gerekmektedir.

Taahhütname ile ilgili hususlar

1/1/2025 tarihinden itibaren satın alınan araçlarda, aracı kullanabileceklere ilişkin listenin, vergi dairesi müdürlüklerine verilecek taahhütnamelerde yer alması zorunludur.

Öte yandan, istisna kapsamında 1/1/2025 tarihinden önce kayıt ve tescil edilen araçlar için, taahhütnamelere ilişkin oluşturulacak sisteme kullanıcıların girişi zorunlu olmayıp, ihtiyari olarak engelli tarafından talep edilmesi halinde ilgili vergi dairesi müdürlüğü tarafından sisteme giriş yapılabilecektir.

Sorulabilecek Sorular

1) **Soru:** Torunum mahkeme kararıyla bana vasi olarak atandı. Engelli aracımı kullanabilir mi?

Açıklama: Önceki düzenlemeye göre vasilerin engelli kişi adına iktisap edilen aracı kullanabilmesi için mahkeme kararı alınması gerekiyordu. Ancak, Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamında artık mahkeme kararına gerek kalmadan engelli aracını aynı il sınırlarında ikamet eden vasi kullanabilmektedir.

2) **Soru:** ÇÖZGER raporu bulunan çocuğum adına alınan aracı üvey babası (üvey annesi) kullanabilir mi?

Açıklama: Önceki düzenlemeye göre engelli kişilerin istifadesine sunacak kişilerin yer aldığı taahhütnamelere üvey anne, üvey baba ve üvey evlatların yazılmasına izin verilmiyordu. Yeni düzenlemeye göre bu kişiler de artık taahhütnamelere yazılabilecektir.

